

Om UNGAS mötesplatser

1-2009

Ansvarig detta nyhetsbrev:
Lisa Ingestad, lisa.ingestad@fritidsforum.se

Nyhetsbrevet utges inom ramen för projektet Om Ungas Mötesplatser – partnerskap för kunskapsutveckling i dialog: Fritidsvetenskapliga programmen på högskolan i Malmö och Luleå Tekniska Universitet, FoU i Väst/GR, Sveriges Kommuner och Landsting, Fritidsledarskolorna och Fritidsforum. Nyhetsbrevet vänder sig till politiker, offentliga som ideella chefer, ledare inom öppen fritidsverksamhet.

Om och för Ungas Mötesplatser

Nu skapar vi något nytt och alldeles nödvändigt – ett nationellt partnerskap för kunskapsutveckling om den öppna fritidsverksamheten. Syftet är att fördjupa kunskapsutvecklingen om mötesplatsens betydelse för unga människor. Vill också lyfta fram vikten av kvalitet i denna verksamhet i dialog med »branschen«.

Partnerskapet är också ett forum för att göra erfarenheter, utvecklingsprojekt och forskningsresultat mer lättillgängliga. Alla goda krafter behövs i ett gemensamt nationellt arbete för att lyfta fram den öppna fritidsverksamheten.

Vi som vill åstadkomma detta är sex partners, riksorganisationer och högskolor, med stöd av Ungdomsstyrelsen.

Kunskapsutveckling i dialog för öppen fritidsverksamhet

Partnerskapet om Ungas Mötesplatser bjöd in regionala aktörer, kommunala nätverk samt kvalitets- och intressenätverk till dialog om behovet av kunskapsutveckling och forum för branschen.

Konferensen på Långholmen i Stockholm, 30–31 mars, ägnades framför allt åt att diskutera kunskapsbehovet om den öppna fritidsverksamheten och hur man på bästa sätt kan synliggöra, kvalitetsutveckla och politiskt säkra verksamheten.

Särskilt diskuterades de tre studier som »om Ungas Mötesplatser« avser att förprojektera under det närmaste året, och som har fokus på:

- ungdomars behov av mötesplatser och deras upplevelse av den öppna fritidsverksamheten.
- processerna och pedagogikens betydelse i ledarnas arbete i verksamheten.
- policyfrågor, de strukturella förutsättningarna och den organisatoriska tillhörigheten sett i ett kommunövergripande perspektiv.

forskning som går att omsätta i det vardagliga arbetet. Det handlar om kunskapssyn och att kunskap får mening först när det sätts in i sitt sammanhang, reflekteras och värderas i det egna arbetet.

Ungdomsstyrelsens satsning på »Förebyggande och Främjande« har starkt bidragit till utveckling och dialog, ansåg deltagarna på partnerskapets första gemensamma dialogdagar. Ungdomsstyrelsens satsning är avslutad men behovet kvarstår.

Deltagarna var därför positiva till partnerskapets avsikt att från och med våren 2010 årligen genomföra en konferens om ungas mötesplatser. Det finns också behov av fortsatta dialogdagar för att samla regionala aktörer, mellankommunala nätverk och intressenätverk. Nästa träff är planerad till hösten 2009.

Sammanfattningsvis är det stor efterfrågan och intresse för

Förebyggande och främjande

Titel: Organiseringen av offentligt finansierade verksamheter riktade mot ungdomars fria tid.

Författare: Hans Ekbrand, Göteborgs universitet, Sociologen.

Utgivare: Fritidsledarskolorna (2009)

Här diskuteras fritidsfältets autonomi, värde och status. Författaren har sökt förstå det genom att analysera spänningarna inom fältet. Det första spänningsfältet handlar om det är en offensiv strategi som gäller vars idé är att försöka optimera utvecklingen? Eller en defensiv strategi, att försöka »rädda« unga som riskerar att misslyckas, som tenderar att skapa negativa självuppfyllande profetior och en osund fixering vid ungas problem?

Det andra spänningsfältet gäller olika sätt att värdera utfallet av ungdoms- och fritidspolitik. Om

NYTT

att mäta måluppfyllelse utifrån i hur stor utsträckning verksamheterna har bidragit till att alla ungas anlag till utveckling har realiserat, istället för att räkna hur många av dem – som annars skulle ha blivit utslagna – som fritidsverksamheten lyckats »rädda« från utslagning. Aktörer som bedriver öppen, det vill säga generell snarare än nischad eller specialinriktad, fritidsverksamhet är de som ingår »kampe« om hur fritidsbegreppet ska tolkas och användas, med andra ord utgöra fritidsfältets kärna. Fritidsverksamhet, menar de, har ett värde i sig själv, att barn och ungdomar ska ses som subjekt med rättigheter snarare än objekt som ska formas. Och att resurs-svaga ungdomar har rättigheter till en god fritid.

Professionaliseringssträvande inom fritidssektorn

Titel: Att professionalisera fritidssektorn. En internationell utblick.

Författare: Hans-Erik Olson, Institutet för Fritidsvetenskapliga studier, Täby.

Utgivare: Fritidsledarskolorna (2009)

Författaren har genom att studera och jämföra högre yrkesinriktade utbildningar inom ungdoms/fritidssektorn i Danmark, England, Finland och Tyskland skapat en bild av professionaliseringssträvanden inom fritidssektorn. I studien

problematiseras sektorns brist på bland annat systematisk teori-byggnad, dvs. teorier, fakta, principer, förståelse och färdigheter. Fritidssektorn har i all fyra undersökta länder identitetsproblem. För Sveriges del har fritidssektor i stor utsträckning definierats praktiskt och utifrån ansvarsområden som kommunfullmäktige tilldelat sektorn. Med stor sannolikhet, menar författaren, leder avsaknaden av ett välorganiserat FoU-arbete inom ett yrkesfält till stillastående. Nya frågor ställs hela tiden. För att få dem belysta på ett kvalificerat sätt måste vi ha en utbildnings- och forskningsorganisation för detta.

Kartläggning av kvalitetsaspekter inom öppna fritidsverksamheten

Titel: Mötas, utvecklas eller kontrolleras? Målinriktning och kvalitet på fritidsgårdar.

Författare: Eva Granlund, Luleå tekniska universitet, Institutionen för Pedagogik och lärande.

Utgivare: Fritidsledarskolorna (2009)

Här belyses den öppna fritidsverksamhetens organisation och kvalitet, samt vilka mål för verksamheten som finns formulerade i olika måldokument.

50 kommuner har deltagit i studien. Genomgången av mål

visar till viss del på synsättet hos ansvariga, att de har en betoning på att fritidsgårdar i första hand är mötesplatser för ungdomar, och för ett ställe att »bara vara«. Utbildningsnivån hos personalen är ofta bristfällig och många gånger finns inte krav på utbildning för personal som anställs. Kommuner med verksamhet i egen kommunal regi satsar något mer ekonomiskt än de med starkt föreningsdriven verksamhet. Många kommuner för även fram att det inte ställs några krav på den föreningsdrivna verksamheten eller den som drivs av entreprenörer och att det medför svårigheter att hålla kvalitet och kunna kontrollera kvaliteten.

BILDNING

Studie om den öppna fritidsverksamheten

Konferens: Ungdomars fritid i Norge och Norden

Tid och plats: Oslo 19–20 oktober 2009.

I fokus för konferensen är ett norskt utvecklingsprojekt och studie kring den öppna fritidsverksamheten samt det nordiska samarbetet. Arrangörer är Ungdom & Fritid (Norges motsvarighet till Fritidsforum) och Ungdom och Fritid i Norden (UFN) som är paraply för nordens nationella gårdsorganisationer.

Mer info i juni på www.fritidsforum.se

Mötesplatser för unga – aktörer, vägvalen och politiken

(Red. Gerhard Holmgren. Ungdomsstyrelsen). En mycket nödvändig bok och ger en bred bild av fältet.

Att förstå utsatthet (Mats Trondman, Ungdomsstyrelsen). En skrift om hur utsatthet i ungas liv kan förstås, vilka är de utsatta och kan ungas fritid motverka utsatthet?

Fritidsledares tysta kunskap (Mats Havström och Diana Pettersson Svenneke. Fritidsledarskolorna i samarbete med Fritidsforum). Studien beskriver kärnan i fritidsledaryrket. Bokens många citat blottar det osynliga arbete

som görs för att främja unga människors skaparkraft.

Främjande ungdomsverksamhet i civilsamhället, staten och kommunerna

(Anders Kassmans artikel i antologin **Konsten att bry sig om – om föreningslivets betydelse för unga, kommunerna och staten**, Ungdomsstyrelsen).

Anders Kassman gör en genomgång av olika teorier om främjande verksamhet. Han lyfter särskilt fram den forskning som visar att det finns ett utrymme för främjande insatser bland utsatta ungdomar.

LÄSVÄRT

Vad är samhällsnyttig forskning?

Artikel: Tidskriften Tvärsnitt, humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning nr 1:09.

Författare: Anna Tunlid.

Vad är samhällsnyttig forskning, undrar Anna Tunlid, vetenskapshistoriker, universitetslektor, Forskningspolitiska institutet, Lunds universitet. Forskningens nytta och användbarhet kan inte reduceras till ekonomisk nytta och snäva problemlösning. I senaste forskningspropositionen, »Ett lyft för forskning och innovation«, har man valt att långsiktigt stödja ett antal forskningsområden av stort samhällsintresse inom framför allt medicin, teknik och klimat. Vad som är slående i dessa satsningar är den vikt som läggs vid forskningens betydelse

I FOKUS

Artiklar, avhandlingar, projekt

för industriell tillämpning och näringslivets utveckling. Tunlid menar att avsaknaden av humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning i de strategiska satsningarna är anmärkningsvärd. Att förstå grunderna för mänskligt handlande och de samhällsliga mekanismerna är lika viktigt som de tekniska lösningarna när förändringarna i samhället ska genomföras. Forskningen kan inte ge lösningar på olika samhällsfrågor, det är till syvende och sist en politisk uppgift. Men man kan ge kunskapsunderlag för att diskutera dessa frågor. I dessa sammanhang bör många forskningsperspektiv medverka.

Barns och ungdomars hälsa oroar

Titel: Socialstyrelsens nationella folkhälsorapport 2009 (PDF)

Utgivare: Socialstyrelsen

Hemsida: socialstyrelsen.se

Rapporten visar på stora sociala skillnader när det gäller hälsa och dödlighet, bland annat utifrån utbildningsbakgrund. I folkhälsorapporten finns också många varningssignaler, särskilt när det gäller ungdomars hälsoutveckling. Den psykiska ohälsan ökar bland ungdomar och är vanligare bland kvinnor än män. Andelen självmordsförsök bland unga kvinnor har ökat dramatiskt, och allt fler unga vårdas på sjukhus för depression eller ångest.

Ungdomsskola

Projekt: UGE (Ungdomsskolen Goes East)

Projektägare: Hemgården, Lund.

Ett försök pågår att införa den danska modellen »Ungdomsskolen« i Malmö och Lund.

»Ungdomsskolen« har i Danmark bedrivit kostnadsfritt icke-fomellt lärande på ungdomars fritid sedan 1942. Verksamheten är lagstadgad i Danmark och ansvaret för »Ungdomsskolen« vilar på kommunerna. I oktober genomför Hemgården, i samarbete med Lunds kommun och Sofielunds

fritidsgård, 50 kostnadsfria kurser i Lund och i Malmö öppna för ungdomar i åldern 13–19 år. Huvudtema är »kreativa ämnen« såsom film, teater, musik, hantverk, »skolämnen« för de som tycker att lärsituationen i vanliga skolan inte fungerar eller att man vill lära sig ett ämne fast på högre nivå, samt »kropp och hälsa« som kan innebära kroppsvård, idrott, matlagning, friluftsliv eller liknande. Det slutliga kursutbudet bestäms med hjälp av referensgrupper bestående av ungdomar. Förhoppningen är att försöket slå väl ut och att kommunerna blir intresserade av att denna verksamhet bli reguljär.

I partnerskap:

fritidsledarskolorna
FOLKHÖGSKOLOR I SAMVERKAN

